

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmæ Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De ordine dicendorum de Patientia, de descriptionibus Patientiæ & merito,
ac distinctione nominis eius. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)

Morales. Sæpe quæ certamen suæ tērationis superare nō valens
sua securitas deterius strauit : & vnde se perrimescit quando
cadere, inde accipit fortiter stare. Idē: Sancti viri sic de spe su-
certi, vt tamen semper sint de tentatione suspecti. Quæ securi-
tas vbi etiam excellētia sunt dona Dei, vt est diuina reuelatio
possunt esse homini occasio ruina. 2. ad Cor. 12. Ne magnam
reuelationū extollat me, datus est mihi, &c. Gl. Aug. Quomodo
securus agnus egreditur, vbi aries sic periclitari metuit: Gē-
paradisum ducis, & ab angelo sathane tentaris. Item securitas
reprehensibilis, est securitas cum negligentia. Grego. in homi-
Plerique pigri remanent ad exercenda bona præcipua: quia
de sibi securi sunt, quod nulla cōmiserint mala grauiora. Item
in Moral. Dū mens secura redditur, in corporem laxatur. Item
Mater negligentia: solet esse securitas. Item reprehensibilis
securitas incauta. Greg. in Moral. Multis sæpe graue periculum
incauta securitas fuit e contrario. Pro. 11. Qui cauet laqueos
securus erit. Greg. in Moral. Sæpe mens dum in se virtutis su-
curitate resoluitur, insidiante aduersario inopinatae culpa
perforatur, & inde à Deo in æternum longe fit, vnde ei ad-
pus sine cautela custodia propinquauit. Itē securitas repre-
sibilis est eorum, qui pericula futura non prouident. De
tate talium, Job 21. Domus eorum securæ sunt, & pacatæ, &
cunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt
improvisone talium, Prou. 28. Viri mali nō cogitant in die
De securitate malorum, Eccl. 8. Quia non profertur cito
malos sententia, filij hominum absque timore vllō perpetu-
mala. In eodem: Sunt impij qui ita securi sunt, quasi iustitia
sta habeant. Securitatem cū improvidētia habebat, cui dicitur
est, Stulte, hac nocte animam tuam repetent à te. Luc. 12. In-
de quibus eiusdem 17. Edebant, & bibebāt, vxores ducebantur
dabantur ad nuptias vsq; in diem qua intrauit Noë in arcam
venit diluuium, & perdidit omnes. Et in eodē similiter factum
est in diebus Loth, edebāt, &c. Et pluit ignem, & sulphur de celo,
& omnes perdidit. Talis etiam securitas fuit Ierosolyma
quibus Dñs ait Luc. 19. Et quidē in hac die quæ ad pacē tibi
autē abscondita sunt ab oculis tuis, &c. Et 1. ad Thel. 5. Cum
xerint pax & securitas: tunc repētinus eis superueniet in-
certitudo.

De Patientia. Pars v. i. sex habet capitula.

De ordine dicendorum de Patientia, de descriptionibus Patientia

& merito, ac distinctione nominis eius. C A P. I.

Sequitur de patientia, de qua hoc modo dicitur: Primo

descriptiones eius. Secundo ea, quæ pertinent ad eius com-
 mendationem. Terriò, agetur de his quæ iuuant patientiam.
 Quarto, ponentur eius diuisiones. ¶ Circa primum notandum
 quod patientia est æquanimis malorum illatorum tolerantia.
 Et potest sumi hæc descriptio à verbis Gregorij super illud Lu-
 ce 21. In patientia vestra possidebitis animas vestras. Gregor.
 Vera patientia est, aliena mala æquauimenter perpeti, & contra
 eam qui irrogat mala, nullo animi dolore moueri. Et super il-
 lud Iob 4. Vbi fortitudo tua, patientia tua, & perfectio viarum
 tuarum, dicit Glos. In fortitudine proficit qui mala aliena im-
 motus tolerat. ¶ Describitur etiã sic: Patientia est virtus contu-
 meliarum, & omnis aduersitatis imperus æquanimiter portans.
 Vel sic: Patientia est omnium passionum molestarum aliunde il-
 latarum victoriosa perpessio. ¶ Item sic describitur à Tullio in
 Rhetoric. Patientia est honestatis aut utilitatis causa, rerum
 arduarum & terribilium voluntaria ac diuturna perpessio. Ho-
 nestatis causa est perpessio: vt cum quis pro fide Christi potius
 cogit mori, quam negando eam saluare vitam suã. Utilitatis ve-
 ro causa: vt cum quis pro salute regis mori eligit. Voluntaria ve-
 ro ideo dicitur: quia qui omnino inuitus patitur, nõ habet laudem
 vel meritum. Ideo dicitur 1. Petr. 4. Nemo vestrum patitur quasi
 homicida, aut fur, aut maledicus, aut alienorum appetitor. Si au-
 tem vt non Christianus erubescat, diuturna dicitur: quia ad ve-
 rum patientem pertinet, vt patiendo perseueret. ¶ Si quis obiiciat
 quod passio exterius illata non videtur voluntaria esse, & ideo
 nec meritoria: Dicendum est, quod quædam sunt passiones in-
 trinsecus natae: tamen per apprehensionem extrinseci boni, vel
 mali mouentis: vt gaudium, spes, timor, dolor. Et hæc passiones
 possunt esse à voluntate eius qui patitur, tanquam à causa efficien-
 te, vel non resistente, quæ indubitanter possunt esse merito-
 riæ. August. 14. lib. de ciuitate Dei: Cupiditas, læticia, metus, tri-
 stitia, voluntates sunt. Recta voluntas bonus est amor, & per-
 uersa malus est amor. ¶ Amor fugiens quod ei aduersatur, ti-
 mor est: idque si acciderit sentiens, tristitia est: animi dolor, qui
 tristitia nominatur, dissensio est. Quædam verò passiones sunt
 extrinsecus illatae: vt molestia corporis, vel contumelia verbi.
 Et passiones non sunt voluntariae à voluntate eius qui patitur
 tanquam à causa efficiente. Tamen possunt quodammodo dici
 voluntariae voluntate consentiente, & non contradicente. Vo-
 luntas verò sustinendi seu recipiendi eas, secundum quosdam,
 meritoria est etiã aureæ & aureolæ, si tamen sit coniuncta pas-

stionaliter verò non est meritoria aureola. Secundò alios passio quæ quodãmodo est voluntaria, est meritoria, prout meritoriam dicitur, quod de debito sit magis debitum. Dicitur etiam mereri, secundum alios multipliciter. Vno modo est imperitum aliquid de cõgruo; sic boni merentur aliis gratiam. Alio modo de indebito facere debitum; & mereri hoc modo pertinet ad gratiam mediante actu liberi arbitrij. Tertio modo, mereri de debito facere magis debitum: sic meretur quis actu exteriori passione meretur aureolam, in quantum ex charitate eam suscipit, & non ipsa voluntate suscipiendi. Plus enim dicit suscipere voluntaria, quàm voluntas suscipiendi. Ponit enim ad suscipiendõ, & voluntatem circa ipsam susceptionem; tamen forte non exigitur, quod tunc sit actu voluntas, sed sufficit quod voluntas illa fuerit ex qua hæc susceptio est voluntaria, dummodo patienti maneat in charitate. ¶ Et notandum quod patientia in domino largè sumitur, quandoque strictè. Patientia largè est in omne difficile, & circa omnem tentationem. Iac. I. Beatus in seipso suffert tentationem. Strictè verò est circa passiones exteriori illatas: actus verò patientiæ est recipere passionem, in qua animus nec succumbat, neque vindictam inferenti appetat.

De commendatione Patientiæ.

CAP. II.

AD commendationem Patientiæ, Primò facit frequentissimè amonitio, quam facit Sacra scriptura ad patientiam. 4. Obsecro vos in domino, vt dignè ambuletis vocatione vocati estis, cum omni humilitate & patientia. 1. Thessal. Patientes estote ad omnes. 1. Timoth. 6. Homo Dei sedet patientiam. Hebræ. 12. Per patientiam curramus ad propostum nobis certamen. Iacob. 5. Patientes estote fratres vsq; in adventum domini. ¶ Secundò, quia patientia valde gloriose ad gloriam triumphus eius facit, quod ipsa sine ictu, vel repetitione vincit. Non leuaret vnã festucam ad hostes ferientes, sed tela eorum retundit, & in corda hostium mittit. In Psal. Gladius eorum intret in corda ipsorum. Persecutoris gladius in cor eius intrat, quia animã eius occidit. Patientia vincit in domino persecutores, & dæmones, & seipsum. De persecutore patet in beato Vincentio, qui vicit Datianum. Vnde dixit dicitur debis me plus posse dũ torqueor, quàm possis ipse qui torqueor. De dæmonibus verò, idem patere potest, quos patientia tyrum eiecit de dominio huius mundi. Legitur de quodam monacho eremita, quod cum quidã homo malo spiritus repletus eum fortiter in maxilla percussisset, & senex mox